

*s jegenyehosszú Menyhért, fázó társam
vagy tán Gáspár, csillagtalan tűnődött
— mert kocsma fénye ugrált csak előttünk —
hiszünk-e még a kőlyök Messiásban*

*Erőnkben, hogy istállóban, vagy házban
Nyírség-nővérünk szűzen lebabázhat —
Jöttek mégis, üresen mind a hárman*

*Elkerítették — borral pohár virrad —
anyánk után szöke, kisebb hazánkat
— véres szemünkben bújkál, sír a csillag —*

KOVÁCS ISTVÁN

Három képehanglemez Farkas Árpádnak

Tantárgyaink: történelem, irodalom, földrajz. Számtan és mértan: zászlók, irkalapok, kivégzőosztagok négyszöge. Sárkányidom. Sárkányeregető gyermekkor. Vázára feszítve az ember. Száll, száll az ég felé. Keresztje vízsi. Fölfedezük a földet. A föld mélyét. Hány kendőn gyűrődik arcunk — a feltámadás útlevélképe. Belécsomagolva szökökútjaival, emlékműveivel, exhumált sírjaival a tér. Belécsomagolva az önkéntesek dögcédulája . . .

A boríték expressz ragaszát nézem. (Hát ezért késett a levél!) Oly ferde a feladó nyomtatott fejlécéhez képest, mint egy kisiklott tehervagon. Rólad kellene írnom, Árpi. Vagy magamról? Előveszem hát azt a három képeslapot, amit a halálnak postáztam valamikor. Saját halálomnak.

A legelső még a Megyei Tükör régi szerkesztőségének ablakából készült. Tizenkét nyárral ezelőtt. Te akkor átmenetileg Brassóban laktál. Mi Sepsiszentgyörgyön kerestünk. Hívtunk hát telefonon. Egy óra múlva ott lépdeltél a város főterén, a szabadsághős ágyúöntő emlékművének árnyékában. *Apáink arcán.* Időtlen nyugalommal. Az életbe menők méltóságával. Akiket csak úgy nyelhet el a föld, hogy azt előbb ők nyelik el. Mint azok, akikről versedben szóltál:

*Itt Erdélyben a suhadásos dombok,
a férfiakban éjjel mélyre szállnak,
recsegye nőnek meg a pofacsontok,
s a vízmosásos szemekben az árnyak . . .*

A második képet Székelyudvarhelyről postáztam. Még a régi házból. Ahol a tenyerek életvonalából is forrás fakad. Borvíz — ahogy a tájhoz illik. „Mikor az öregemberek mosakodnak, százados esők csorognak alá fonnyadt tenyérpárnáikról, csillognak az arc vízmosásos árkaiban, úgy mosdanak az öregemberek,

Alagutak a hóban című verseskönyvének megjelenésére.

szétterpesztett lábbal, keresztelőjánosok méltóságával a cinezett mosdótál fölé hajolva, úgy mosdanak, mintha utoljára mosakodnának . . .” — írtam szavaid nyomán. Róluk szóltál: nagyapáinkról, akik mindnyájan meghaltak. A mi tragédiánk, hogy még láttuk őket. A hajszálak és a lélek fehérségét. „Mikor az öregemberek mosakodnak, hatalmas tisztaságszomjjal hajlik a zöld vizek fölé a Huszadik Század” — fejezed be ezt a csendes világi zsoldárt, amely zsoldára a tiszta vizeknek is.

Egy szilveszter éjszaka vért vettünk a Kárpátok könyökhajlatából. Fehér vért. Kilencvenfokosat. Vakító nyomot hagyott a piros havon. Mint csillagok az ég sötét bársonyán. Tenyerünkkel kisimítottuk gyűrődéseit. Himnikus kedéllyel mentünk át a szomszédokhoz. Kocsonyát ettünk jóllakottan. Hozzá tortát. S it-tunk rá savanyú bort. Nem csombordit, ahová annyiszor terveztük, hogy me-gyünk. Tivornyáztunk hát, szánkban az ízek összemosódó színeivel. Verseket szavaltunk. Ott volt a Mesebeli Doktor is, aki jobban ismeri nálunk az irodalmat és a história tényeit. Elibénk lépett az Új Esztendő, a Nagy Expedíció frissiben kinevezett parancsnoka. Neki jelentetted:

Nem óvok már, s nem alkuszom!

*Allok munkába itt, tivornyán,
józan férfikor jobbján,
hol a szivárgás kél s elered.
Sürgetek sajjó igéket,
lázitok velőt, verőereket,
s mi belőlünk loppal illan el, már újratermelik
működő álmaink és „szorgos szerveink”,
fogyunk-növíünk,
fogyunk-növíünk,
de vagyunk! részt veszünk
e lakomán, s jelöljék májfoltok bár testem:
— lélegezzünk!, élünk! im
Csodák Csodáját
újra és újra megjelentem!*

Nézem a három képehanglemez. Nézem, s magamban újra és újra leját-szom őket.